

Janke Wikholms Krönika

Mars 2012

Helge och jag!

Största "snackisen" sedan förra krönikan, utöver schlagertävlingen och nya tronarvingen, har varit Fredrik Reinfeldts utspel om pension vid 75. De flesta kommentarerna har varit negativa. Det gäller inte minst alla de som tillhör "fack och arbetsmiljö". Det har låtit ungefär så här: "Hårt fysiskt arbete i vård eller industri tillåter inte människor att jobba så länge. Det vore bättre om statsministern satsade på en bättre arbetsmiljö. Då orkar man arbeta så att man åtminstone klarar att jobba till den pensionsålder som gäller idag."

Som ung bestämde jag mig för att bli ingenjör vid tekniska högskolan i Luleå. Jag skulle bli ingenjör på Stålverk 80, men en ekonomisk kris innebar att storsatsningen uteblev. Istället blev det ett betydligt bantat SSAB. Jag anpassade mig och beslöt att fortsätta studierna med reducerad studietakt och till lägre kostnad. Ett erbjudande att under fem år som anläggningsskötare på koksverket dela ett femskift med Helge, en nybliven deltidspensionär som ville varva ner successivt, kom mycket lägligt.

Ett halvt femskift innebär att man arbetar ca 16 timmar i veckan. Större delen av tiden kolliderade inte med skolan. Tack vare skifttillägg var det hyfsat bra betalt. Till skillnad mot mina studiekamrater behövde jag inte ta studielån.

Det var ett smutsigt och – speciellt kalla vintrar – fysiskt ansträngande arbete. Men smutsen (den mesta) försvann i duschen och jag trivdes väldigt bra. Det fanns en hel del brister i den nya anläggningen. När det blev kallt ville kolet rutscha på lutande transportband. Det innebar en hel del handskotning. Efter en dammexplosion infördes daglig dammsugning av krossanläggningen. När kolet fastnade i "sortenbunker" dunkade vi med tunga spett på väggen tills det lossnade.

De flesta bristerna byggdes sedermera bort, och idag ser det säkert helt annorlunda ut. Det som dock inte försvunnit är den kamratskap som ofta uppkommer när man arbetar tillsammans kvällar, nätter och helger. På gott och ont, det är något speciellt att åka till jobbet en mid-sommarafton. Lugna nattskift kunde jag ibland plugga till någon tenta.

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

Av naturliga skäl träffade jag nästan aldrig Helge. Om det var någon viktig laboration i skolan kunde vi byta skift. För honom spelade det ingen stor roll vilken dag han arbetade. Jag upplevde det som att han tyckte att nedtrappningen var ett bra system. Han fick tid att odla sin hobby, att slöjda.

Ingen vill bli tvingad att arbeta tills man är 75 år. Inte blir det bättre om förslaget tas fram när krisdiskussionen pågår som mest. Hela vår syn på arbetet måste förändras. Professor emeritus Lennart Levi brukar säga att man ska vissla när man går till jobbet. Man måste tycka att jobbet är kul.

I ett avseende tror jag att statsministern har rätt. En allt äldre befolkning innebär att vi måste få en mera flexibel syn på arbetet. Det gäller både när vi börjar och slutar jobba. Dessutom att det är bra att byta jobb. Mina fem år som anläggningsskötare på koksverket har betytt mycket för min personliga utveckling och det jobb jag har idag. Man blir en bättre ingenjör om man har praktiska erfarenheter. Man gör färre fel.

Mitt förslag är att skapa mer förmånliga villkor för alla som vill varva ner i slutet av sitt arbetsliv. Gärna tillsammans med en högre pensionsålder. Kombinera detta med en bra och utbyggd komvux och med praktikplatser på företag. Då kan man både studera mer och börjar arbeta tidigare och sluta senare.

Ett bättre arbetsmiljöarbete gör jobbet mindre fysiskt och psykiskt ansträngande. Ett bra arbetsmiljöarbete gör det roligare att gå till jobbet. Då först blir det rimligt med pension vid 75! Då först kommer förslag i denna riktning att välkomnas.

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm

JANKE
WIKHOLM